

Tips og verktøyvalg ved installasjon med BETO naturSYSTEMET

Fuging av naturstein

Det er noen vesentlige momenter som må hensyntas før oppstart;

Har du riktig helling på belegget slik at evt. overflatevann ved regn og snø ledes mot drenering i stedet for bygninger o.l.?

Er det mulig å spyle bort overskytende fugemasse i omliggende terreng, eller må overskytende masse fraktes bort?

Fugemassen må ALDRI! spyles i dren og rør. Den er laget for å sitte godt fast, og det gjør den til gangs - selv om den er tynnet ut!

NB! Alt verktøy, bøtter, koster etc. MÅ rengjøres umiddelbart løpende etter bruk, ellers kan utstyret gå tapt, ved at massen fester seg permanent!

GENERELT OM RENGJØRING VED FUGING:

Fugemassen blandes fortrinnsvis med en visp i 40L murerbøtte. Den blir tyntflytende og helles utover belegget før man med svaber evt. stiv kost hjelper fugemassen bort fra toppen av steinen og ned i fugene. Likevel vil det være noe fugemasse tilbake som man normalt spyles bort fra toppen av belegget med en høytrykkspyler, evt svamper opp med f.eks. en Berta (se detaljer om dette på baksiden). Rengjøring av toppen av belegget starter når fugemassen har begynt å sette seg.

Ikke fuge for stort areale de første gangene. En sekk eller maks. to før du spyles ferdig er en god start. Etterhvert får du erfaring og kan da tilpasse dette. Blander du for mye fugemasse første gang, kan det ende med at du ikke får rengjort før massen sitter fast, og da har du en stor rengjøringsjobb med evt. syrevask foran deg.

Start alltid fuging på laveste nivå – og gjerne en plass der det ikke synes så godt dersom du ikke får det beste resultatet første gangen.

Etter at fugemassen er fordelt i fugene med svaber eller stiv kost, skal du vente til fugemassen begynner "å sette seg" (temperaturavhengig) før du starter med selve rengjøringen/fjerning av overskytende fugemasse og betongslør fra beleggets overflate.

Mens du venter:

For å unngå at massen fester seg i toppen (den fylligere fugen trenger litt mer tid), kan du tåkedusje toppen av steinen forsiktig både før fuging og mens du venter på å sette igang med spylingen. Vær nøye med dette - spesielt på varme dager. Massen kan sette seg ganske raskt på toppen.

Spyling kan starte når...

du har trykket forsiktig på en fuge med en finger og kjenner at den har begynt å bli litt kompakt. (Du kan fortsatt presse et søkk i den uten for mye kraft, men den er ikke tyntflytende lenger).

Forts. neste side.

HVIS DU **KAN** SPYLE OVERSKYTENDE FUGEMASSE RETT I TERRENGET:

Fugemassen er ikke skadelig for naturen.
Spyl den gjerne slik at den trenger ned i bakken.

START SPYLING MED "LAV" VINKEL:

Bruk helst en enkel høytrykkspylers. Du får mye bedre kontroll med spylingen med høytrykkspylers enn med en vannslange.

Begynn spyling med god avstand fra fuge/belegg og legg strålen nesten parallellt med belegget. Deretter justerer du spyle-avstand og vinkel mot belegget forsiktig til du ser at du vasker toppen av steinen og får løsnet overskytende fugemasse uten å skade selve fugene.

KORTREIST SPYLING:

Det er tidsbesparende å spyle overskuddsmassen ut nær der du spylers, slik at du ikke må "flytte" massen langt bortover belegget ved hjelp av strålen. NB! Pass på at massen ikke kommer ned i avløp o.l.

SPYL IKKE MOT ÅPNE FUGER

Ikke spyl massen ned i åpne fuger. Den utvannede fugemassen vil sette seg fast, men har ikke forventet styrke slik at belegget kan bli skadet ved belastning. Det må heller ikke ligge vann i åpne fuger når du skal legge i mer fugemasse i neste felt.

GOD RENGJØRING AV BELEGGET ER VIKTIG

Når du er fornøyd med spylingen, venter du 10 min. og deretter spylers du godt av belegget enda en gang. Da fjerner du også evt. betongslør.

HVIS DU **IKKE KAN** SPYLE OVERSKYTENDE FUGEMASSE RETT I TERRENGET har du 3 alternativ:

01: Benytt en Berta maskin med stor svamp-rulle som tar opp det meste av overskytende fugemasse på enkleste og raskeste måte. Kan benyttes på glatte og ru overflater. Berta er en meget rimelig og populær investering ved anskaffelse fra Betomur AS. Se bildet t.h..

02: Lag et tilstrekkelig antall åpninger i belegget du skal fuge (hvis underlaget er drenerende) Spyl massen mot disse åpningene. Deretter setter du stein i åpningene og fortsetter som beskrevet i alternativ 03.

Hvis det er asfalt ved siden av belegget, kan du velge å skjære ut åpninger og spyle ned overskuddsmassen i disse. Etterpå lukker du asfalten med BETO IRR hurtigasfalt direkte fra spann for permanent lukking uten å måtte benytte annet enn vibroplate.

03. Benytt en hagekanne med tynn tut og hell fugemassen rett i fugene. Deretter svamper du over fugene med fuktig svamp slik at de blir jevne. Svampen skylles fortløpende i en bøtte slik at du får sugd opp evt. overskytende fugemasse.

Det foreligger tilsvarende beskrivelse for sette- og bærelag til BETO naturSYSTEMET. Du finner dette på www.betomur.no

VERKTØY FOR OPPGAVEN VED SPYLING TIL TERRENG:

Strøm til visp og høytrykkspylers
Rikelig med Vann
2 uttak for vann: Spyl og blanding
Høytrykkspylers
Mixer/visp
3 stk. 40L murerbøtter
(Blanding, rengjøring, mål evt.)
5 liters målebeger
Svaber
Stiv kost

Hansker
Vernebriller

Berta "børster" opp det meste av den overskytende fugemassen. Raskt og effektivt.